

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov. Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljkih izhaja prvo izdanje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Zjutranje izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

2 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petita. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Cesarica in kraljica Elizabeta.

Sree vsacega državljana, vsacega človeka je globoko pretresla vest o groznem hudodelstvu, katero se je zgodilo nenadoma in brez vsega vzroka.

Cesarica umorjena, žrtev hudobne roke! Žena, katera ni zakrivila vse svoje življenje družega, kakor da je nosila cesarsko krono, katere milina in dobrota je očarala vsacega človeka in vsacega podanika ponosne hiše Habsburške, morala je končati po hudodelstvu blaznega človeka.

Sree se krči, pero se upira zapisati grozno vest. U duhu vidimo visoko gospo šetati se ob obrežju idiličnega genevskega jezera, vidimo jo cvetočo stopati na parobrod, a tu jo zadene sovražna roka! Sree, katero je čutilo in bilo za milijone človeških bitij, želeč jim vse dobro — ono sree ne bije več, umorjeno je kakor evet, kateremu je odvzela življenje sovražna burja.

Ko je umrl prestolonaslednik Rudolf in je brezmejna žalost stiskala očeto vsko sree, dal je naš vladar proglasiti javno, da je bila sama cesarica, katera ga je tolažila v njegovi najtrpkejši bolesi. Sedaj pa mu je uropana tudi ona in sicer ne vsled zakonov narave, katera ne izbira med nizkimi in visokimi, med ubogimi in bogatimi — temveč vsled krute roke.

Grozen udarec je zadan našemu preljubljenemu vladarju, zadan je tudi zvestemu narodu slovenskemu, ki čuti z Vladarjem v veselju in žalosti.

V naslednjem objavljamo nekatere brzojavke, katere so došle o dogodku.

Geneva 10. septembra. 3. in pol ure popoldne. Njeno Veličanstvo cesarica Elizabeta ostavila je o 12. uri 40 min. hôtel

Beaurivage in je šla na parnik. Med potom planil je nekdo na cesarico in jo zabodel v prsa. Cesarica se je zgrudila na tla, a je ustala zopet in dospela na parnik. Na parniku se je onesvestila. Kapitan se je branil odriniti s kraja, a konečno se je udal prošnji spremstva Njenega Veličanstva. Zapustivši luko, ustavila se je ladija zopet in se vrnila. Cesarica se ni več zavedla in morali so jo prenesti nazaj v hôtel Beaurivage. Obleka njena kazala je sledove krvi. Hudodelca so prijeli.

Geneva 10. Morilec cesarice Elizabete je italijanski anarhist po imenu Lucheni, rojen v Parizu.

Geneva 10. Hudodelstvo se je zgodilo blizu spomenika Karla Brunšvik-skega, blizu hotela Beaurivage in na obrežju Montblanca. Hudodelec, kateri je došel v družbi nekega starega moža od nasprotne strani, planil je na cesarico in jo zabodel z nožem. Cesarici je bilo še možno dvigniti se pomočjo nekaterih dam njenega spremstva in nekaterih pasantov ter dospeti na parnik. Med tem časom zgrabili so hudodelca. Prispevša na parnik, zgubila je zavest. Za nekoliko časa opazili so z grozo, da se cesarica več ne more osvestiti. Prispevši v hôtel, brzojavili so takoj cesarju Franu Josipu. Zdravniki so storili vse kar je bilo v njihovi moči, toda zaman. O tretji uri popoldne umrla je cesarica. Sodnijska preiskava dognala je, da se je poslužil morilec trorezne ostre pile, katero s je usmrtil cesarico.

Ko je morilec dovršil svoj zločin pobegnil je po ulici »Rue des Alpes«, hoteč dospeti na veliki trg, kjer bi mu bilo lahko se skriti. Toda prišla sta ga dva kočijaža, katera sta opazovala ves prizor. Izročila sta ga takoj nekemu mornarju in jednemu orožniku, katera sta ga tirala k bližnji stražnici. Morilec se ni branil slediti jima, je med potom celó pel in rekel med drugim: »Zadel sem gotovo dobro, najbrže sem usmrtil«. V stražnici izpovedal je, da je anarhist brez kruha in ni sovražen delavcem, nego bogatašem. Na to so ga tirali v justično palačo, kjer ga je zaslišal preiskovalni sorodnik. Morilec je de-

jal, da ne razume francozki, na ostala vprašanja ni hotel odgovarjati. Pri njem so našli vojaški potni list, s katerega se je razvidelo, da je bil rojen v Parizu 21. aprila l. 1874., pristojen v Parmo in se imenuje Louis Lucheni.

Bern 10. Morilec cesarice je rojen v Parizu in pristojen v Parmo. Obsojen bode na dosmrtno ječo po zakonu, kateri velja v Bernu in izključuje smrtno kazen.

Dunaj 10. Vest o umoru cesarice razširila se je tukaj med peto in šesto uro zvečer. Povsod je obudila grozo, osupnost in žalost, kakor tudi ogorčenje nad strašnim činom. Vsi časniki izšli so v posebnih izdajah. Predstave v dvornih gledališčih in v jubilejni razstavi so odpovedali takoj.

Dunaj 11. Ko je cesar zvedel za grozno novico, je padel na stol ter zaklical: »Torej tudi najhujše me je moralo zadeti!«

Ljubljana 11. Vest o nenadni in grozni smrti ljubljene vladarice se je širila bliskovito po Ljubljani. Dnevnik so priredili posebna izdanja. Občinski svet zbral se je danes ob 11. uri k izredni seji in sklenil, da se župan osebno udeleži pogreba in položi imenom mesta srebrn vence na krsto.

Dunaj 10. Prvo poročilo, ki je prišlo na Dunaj o katastrofi, je poslala dvorna dama cesarice, grofica Sztaray. Brzojavka je bila naslovljena na generalnega adjutanta, grofa Paarja. Grof Paar, ki je imel opraviti s pripravami za cesarjevo potovanje k manevrom na gorenje Ogersko, je dal takoj napreči in se je odpeljal v Schönbrunn k cesarju, katerega je to poročilo pretreslo globoko. Kmalopotem sta prišla k cesarju tudi ministra Goluchowski in Thun, katera sta bila obveščena po švicarski vladi. Po vsprejemu obeh ministrov ni cesar danes z nikomur več govoril.

Geneva 10. O navzočnosti cesarice ni bilo znano tukajšnji policiji ničesar. Vsled tega ni zadostno nadzorovala morileca Lucheni, kateri je delal pri neki stavbi v Luzanu in bil znan policiji kot anarhist. Vse mesto žaljuje vsled umora cesarice Elizabete.

Cesarica Elizabeta bila je rojena 24. decembra 1837 v gradu Possenhofen na Bavarskem. Bila je hči Maksa, vojvode Bavarskega. V svojem trinajsetem letu zaročil se je naš vladar žnjo v Ischlu. Od svojih starišev skrbno vzgojena, ljubila je in opazovala rada posebno naravo in vse njene pojave. Že mlada se je rada učila in svoje učenje nadaljevala tudi pozneje, ko je že bila cesarica.

Leta 1867. od 8. do 23. junija je bila s svojim soprogom vred kronana za kraljico ogrsko.

Leta 1879. praznovala sta cesar in cesarica svojo srebrno poroko in avstrijski narodi so radostni izjavljali svojo udanost in ljubezen do cesarske dvojice.

Najbitkejšje je pač morala zadeti nežno čuteče materino sree visoke gospe smrt prestolonaslednika Rudolfa. Toda tudi tukaj se je izkazala vladarica močno in krepko. Ona sama je prva prinesla cesarju žalostna vest, ona ga je tolažila v njegovih grenkih urah. Cesar se je izjavil o svoji soprogi tako: »Koliko se imam zahvaliti v teh težkih dneh moji iskreno ljubljeni soprogi cesarici, kolika podpora bili ste mi Vi, tega popisati ne morem niti izraziti gorko dovolj. Ne morem se zadosti zahvaliti nebu, da mi je dalo tako družico v življenju«.

Cesarica je tudi rada mnogo potovala. Leta 1857. je bila tudi na Slovenskem, kar priča spomenik v postojnski jami.

In to blago sree zadelo je morilno bodalo poživljenega zločinca. Milijoni in milijoni so se veselili, da jim mili Bog ohrani še dolgo časa dobro vladarico a hudobna roka uničila je na mah vse nadeje...

Domače vesti.

Sinočne demonstracije. O mraku zbralo se je okolo 1000 ljudi. Množica, ki je vedno naraščala, šla je od Boschetta doli po Acquedotto, Corsia Stadion, mimo Caffè Chiozza na Piazza Legna, po Barriera vecchia k sv. Jakobu in od tod po stari Reni in Corsu pred namestništvom palačo. V namestništvu palačo podala se je deputacija, ki je izrazila voditelju pl. Krekich-u sožalje v imenu Tržačanov. Krekich je zatrdil deputaciji, da predloži izraz sočutja na Najvišje mesto ter prosil deputacijo naj upliva na maso, da se mirno razide. Ta poziv imel je uspeh le za trenotek, a kmalo zbirale so se množice na različnih krajih mesta ter prirejale hrupne demonstracije proti Italijanom. Povsod se se je slišalo »fora gli Italiani!« »Abbasso gli assassini!« »Evviva l'Austria!« »Živela Avstrija!« Mej demonstranti bili so v večini Slovenci, kar se je dalo soditi po vsiklikih. Pred kavarnami Chiozza, Stella Polare, Municipio, Miramare, Chiodi, Stazione, katere je smatrala množica kakor italijanska gnjezda, bile so hrupne demonstracije ter so se pobijale šipe. Pred kavarno Commercio in gostilno Vodopivčev, kjer se zbirajo Slovenci, napravila je množica ovacijo. V Giardino publico, kjer je svirala glasba, morala je poslednja ostaviti vrt, ker je množica navalila nanjo ter razbijala instrumente. Istotako so se morale zaustaviti predstave v Caffè chantant »Alle Gatte« in v gledališču »Politeama«.

Pred gostilno »Giardinetto« razginal je policijski poveljnik Göhl množico, ki se je zopet drugej združila valeča se po ulici Corsia Stadion in Torrente, proti »Piccolovi« hiši. Pred redakeijo »Piccola« uprizorila je sovražno manifestacijo. Prej ko so demonstrantje dospeli tja so zaprli vsa okna »Piccolove« hiše. Množica razbijala je do pozne ure šipe in svetilnice različnih lokalov, kjer se razprodaja italijansko vino ter sploh kateri so znani kakor gnjezda Italijanašev. Pred mestno hišo razbila je svetilnice in doli po Corsu vse svetilnice, na katerih so bila naznanila včerajšnjih zabav in predstav.

Na zadnje navalila je množica na poslopje »Ginastiche«, kjer so se utaborili člani tega društva ter vsprejeli množico z debelim kamenjem, katero je ranilo eno stražo in več demonstrantov. Demonstracija se je završila ob 1. uri popolunoči s pevanjem cesarske himne pred vojašnico in ponovno ovacijo pred kavarno »Commercio«.

Slavnost gospodarskega društva na Frdeniču pri sv. Ivanu v proslavo 50-letnice, katere

se je imela vršiti včeraj, odložena je radi smrti cesarice Elizabete.

V dosmrtno ječo obsojen. Celjsko okrožno sodišče obsodilo je Mihaela Kumer v dosmrtno ječo, ker je večkrat požigal mestni gozd ter učinil s tem mnogo škode.

Celjska mestna policija imela je po poročilu v mestnem zastopu tri dni in tri noči neprenehoma službo za časa pevske slavnosti v Celji. Ker so Slovenci svojo slavnost praznovali le jeden dan, je imela policija oba druga dneva čuvati celjsko fakinažo in skrbeti za nje varnost. Temu se ni čuditi, ako se pomisli kako podivjana je ta celjska sodrga.

Novejše vesti.

Petrograd 10. V pismu velikemu knezu Aleksijemu izrazil se je ruski car, da smatra močno svojo mornarico, katere je ta čas zbrana v Sebastopolu, kot varno jamstvo za nadaljni mirni razvoj vsega ruskega juga.

Praga 10. Minister za finance, dr. Kaizl, se je včeraj posvetoval s izvrševalnim odborom mladčeske stranke. Trdi se, da se je sklenilo delovati sporazumno s vso desnico.

Madrid 10. »Liberal« trdi, da je neizogibno, da se razpusti sedanja vlada.

Zahvala.

Podpisani odbor izreka svojo najprisrčnejšo zakvalo v prvi vrsti preblagorodni gospej Feliciti Goriup za kumovanje na blagoslovljenju zastave in za prekrasni dar. Ljubeznjivim proseškim dekletom za pomoč o vsprejemanju gostov in za podarjeni lepi trak. Pevskemu društvu »Danica«, pevskemu in bralnemu društvu v Lonjeru, zboru iz Bazovice in Padrič, pevskim društvom: »Adrija«, »Zarja«, »Zvon«, »Slovansko pevsko društvo«, pevsko društvo »Nabrežina«, »Kolo« in »Skala« za sodelovanje na koncertu, tržaškemu in prvaškemu »Sokolu«, »Delavskemu podpornemu društvu« ter »Tržaškemu podpornemu in bralnemu društvu« za korporativno udeležbo. Nadalje slav. nabrežinski in kriški godbi za blagohotno brezplačno sodelovanje in vsem onim, ki so na kateri koli način pripomogli, da se je slavnost vršila toli sijajno in častno.

Na Proseku dne 9. septembra 1898.

Odbor pev. društva »Hajdrih«.

ZALOGA POHIŠTVA

tvrdke

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Via Riborgo 21 in Piazza Rosario 2
(solsko poslopje).

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, zimnic in pogrinal. Na zahtevanje ilustrovan cenik zastonj in franko. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

„EDINOST“

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

Izhaja v Trstu dvakrat na dan razun nedelj in praznikov.

Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri zvečer. O ponedeljkih in po praznikih izhaja prvo izdanje ob 1. uri popoldne. — Naročnina znaša: Obe izdanji gld. 21.—; samo večerno izdanje gld. 12.—; (poslednje zadostuje za naročnike popolnoma). Posamezne številke stanejo: Zjutranje izdanje 3 kr., večerno 4 kr.

V Trstu se razprodaja „Edinost“ po tobakarnah v teh-le ulicah in trgih:

Piazza Caserma št. 2. — Via Molin piccolo št. 8. — Via S. Michele št. 7. — Ponte della Fabra. — Via Rivo št. 30. — Campo Marzio. — Via delle Poste nuove št. 1. — Via Caserma št. 13. — Via Belvedere št. 21. — Via Ghega št. 2. — Volti di Chiozza št. 1. — Via Stadion št. 1. — Via Acquedotto. — Via Istituto št. 18. — Piazza Barriera. — Via S. Lucia. — Piazza Giuseppina.

V okolici se prodaja:

Na Greti pri gosp. Pogorelcu, v Škednju pri gosp. Antonu Sanein (Drejač) in pri Sv. Ivanu pri gosp. Ani vdovi Gasperšič. — Izven Trsta prodaje se „Edinost“ v Gorici v tobakarni g. Josipa Schwarz v Solski ulici.

Slovenci! Naročajte, podpirajte in širite med rodoljubi to glasilo tržaških Slovencev, katerega program je v prvi vrsti ohranitev in razvitek milega nam slovenskega naroda na tržaškem ozemlju in bramba nam po zakonu zajamčenih pravic.

Rojaki, uvažujte naše geslo: „V edinosti je moč!“

Kolesar, a ne prodajalec naj sodi o kolesu!

Kdor želi omisliti si v resnici

kolo najboljšje vrste
od sloveče originalne znamke

„Styria“ Gradcu,

— naj se obrne do —

L. Colobig v Trstu,
ulica Commerciale št. 1, telefon št. 341.

Glavni zastopnik za:

Trst, Primorsko in Dalmacijo.

Parobrodne zveze med Trstom in Istro.

V Zavle ob delavnikih zjutraj ob 5.— in 10.30, pop. ob 3.30 in 5.30. (Ob nedeljah in praznikih zj. ob 5.—, 8.—, 10.30, pop. ob 3.—, 5.—, 7.—) Mejpotoma se vstavi parnik pri Sv. Marku, Škednju in sv. Soboti.

V Milje ob delavnikih zjutraj 4.30, 8.—, 11.—, pop. 2.30, 7.30. Iz Milj v Trst zj. ob 4.—, 6.30, 9.30, pop. ob 1.— in 6.30. (Ob nedeljah in praznikih: v Milje zj. ob 5.—, 8.30, 12.—, pop. 3.— in 8.30. Iz Milj v Trst zj. ob 4.—, 6.30, 9.30, pop. ob 2.— in 7.30.)

V Koper ob delavnikih zjutraj ob 7.45, 10.— in 12.—, pop. 4.—, 6.30 in 10.15. Iz Kopra v Trst zj. ob 5.30, 7.—, 9.—, pop. 2.50, 4.— in 9.—. (Ob nedeljah in praznikih zj. ob

7.45, 10.—, 12.—, pop. 6.— Iz Kopra v Trst zj. ob 5.30, 7.—, 9.—, pop. 5.—.)

V Piran ob 11.— zj. in 5.30 pop. Iz Pirana v Trst ob 6.— zj. Ob nedeljah in praznikih v Piran ob 11.— zj. Iz Pirana v Trst ob 6.— pop. Ta parnik se vstavi vsakokrat tudi v Izoli.

V Izolo. Glej Piran.

V Umag (razven nedelj in praznikov) ob 3.45 pop. Iz Umaga v Trst ob 6.30 zj.

V Rovinj vsaki ponedeljek, sredo in petek ob 7.45 zj. Parnik se vstavi v Piranu, Umagu, Citanovi, Poreču in Orseri.

V Pulj ob 6.30 zj. z dotiko Pirana, Salvora, Umaga, Citanove, Poreča, Orseri, Rovinja in Fazane.

Prihodi in odhodi vlakov.

Urnik, ki je v veljavi od 1. maja 1898. naprej.

Južna železnica.

Odhodi iz Trsta.
6.20 zj. osob. v Nabrežino, Cervinjan, Gorico, Benetke. 8.— zj. nagl. na Dunaj se zvezo na Reko.
8.25 zj. nagl. v Nabrežino, Benetke, Rim.
9.— zj. osob. v Nabrežino, Videm, Benetke in Verono. 9.55 zj. pošt. vl. na Dunaj se zvezo v Budimpešto in Zagreb. 12.50 pop. osob. v Kormin. 4.35 pop. osob. v Nabrežino, Videm in Rim.
5.35 via Bivij z direktno zvezo v Benetke, Rim.
6.10 pop. ekspresni vlak do Ostende (vsako sredo). 6.25 pop. pošt. na Dunaj se zvezo na Reko.
8.15 pop. nagl. v Kormin. 8.15 pop. nagl. na Dunaj se zvezo v Budimpešto in Reko. 8.45 pop. meš. v Nabrežino, Videm in Benetke. 9.45 pop. mešan. do Mürzuschlaga.

Dohodi v Trst.
6.55 zj. meš. iz Mürzuschlaga, Beljaka itd. 7.33 zj. meš. iz Milana, Vidma, in Nabrežine.

8.45 zj. nagl. iz Kormina.
9.28 zj. nagl. iz Dunaja. 10.25 zj. pošt. iz Dunaja se zvezo iz Reke. 10.37 zj. nagl. iz Rima, Benetk. 10.58 zj. ekspresni vlak iz Ostende (vsako sredo). 11.20 zj. osob. iz Rima, Benetk, Nabrežine. 5.40 pop. pošt. iz Dunaja in Gorice. 7.45 pop. osob. iz Verone, Kormina, Nabrežine. 8.30 pop. nagl. iz Milana, Benetk, Vidma, Nabrežine. 9.— pop. nagl. iz Dunaja se zvezo iz Reke. 11.10 pop. nagl. iz Benetk, Cervinjana, Kormina.

Zabavni vlaki.

Odhodi.

2.— pop. meš. v Kormin, 4.20 pop. v Nabrežino, 2.15, 4.—, 5.20, 6.35, 8.35 pop. v Miramar in Grinjan.

Dohodi.

2.52, 4.31, 5.52, 7.19, 9.03 pop. iz Miramara in Grinjana. 10.50 pop. iz Nabrežine, 11.02 pop. iz Kormina.

Državna železnica.

Odhodi iz Trsta.
6.30 zj. v Herpelje, Ljubljano, Dunaj, Beljak. 4.45 zj. v Herpelje, Rovinj, Pulj. 8.50 pop. v Herpelje, Divačo, Rovinj, Pulj. 7.5 pop. nagl. v Pulj, Divačo, Beljak, Dunaj.

Dohodi v Trst.

8.05 zj. iz Herpelja. 9.35 zj. iz Pulja, Rovinja. 11.15 zj. meš. iz Herpelja, Ljubljane, Dunaja. 7.15 pop. iz Pulja, Rovinja, Dunaja, Ljubljane. 9.50 pop. nagl. iz Pulja, Rovinja.